

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VI : NÚM. 88

SETMANARI MALLORQUÍ
Inca, 27 de Setembre 1924

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

A UN JOVE

DE POLÍTICA

Parlem de tot, fins de política. Es un tema que sé que t'agrada. Quan eres només que un noi, et vas acostumar només que a mirar els problemes trascendentals que ens dóna resolt la fe cristiana; amb ells en tenies prou.

Ara guaites el teu entorn, comences a veure i conèixer el món i voles per aquelles qüestions que estan deixades a les disputes dels homes.

Es cosa natural!

I també convenient!

Al voltant de la política exercites l'entèniment, i havent viscut fins ara les veritats infuses de fora estant, comences a raciocinar per compte propi.

Es cosa provada; en política els joves no admeten consells: potser perquè en ella estan destinats per la Providència a desempenyar el càrrec especialíssim i importantíssim de motor.

No et donaré, doncs, consells del que has de pensar o fer en política; només vull presentar-te l'estat de la qüestió i explicar alguns antecedents que tens necessitats de saber.

El treball restant tu te'l faràs pel teu compte, i la experiència de lo que encertis i de lo que esguerris anirà adreçant el teu camí.

¿Serà temps perdut aquest treball?

Lo que jo et digui ¿Seran vanes paraules que valdria més callar?

Crec que no. Comences la vida del ciutadà. Els fets socials permesos per Déu, posen el govern de la societat en mans desl ciutadans, fins a cert punt. El sufragi, més o menos universal, la distribució del govern entre els ciutadans mitjançant el vot i la propaganda de les pròpies opinions, és una arma terrible que pot portar a la societat al suïcidi, és cert; emperò per això mateix és una arma que convé saber manejar pera no matar se.

Posat a manejar-la, val més manejar-la bé que malament. Mira-te la bé per tots costats i estudia com ne treuràs en profit de la societat el major partit possible.

I alabo que t'ocupis de política!

Cal de pensar i parlar de política perquè cal actuar en política!

JAUME RAVENTÓS

DESDE LA CÁRCEL

ESTIMULO DE PIEDAD

Un episodio político, que aqui no es menester comentar, me ha traído a la cárcel. Ello me da ocasión de ver el dolor de cerca, mucho más de cerca que en el locutorio de los abogados o en la reserva de mi coulta. Y nunca es inútil respirar el ambiente de la desgracia. Cuán distintos seríamos los hombres si conociéramos todas

todas las miserias de nuestros semejantes palpándolas y no de oídas!

Tiene el silencio de la prisión la majestad augusta de la muerte. La aflicción es aquí una aflicción sin válvulas, a diferencia del hospital, donde la queja y el llanto recuerdan la vida aunque sea una vida de angustia. Oprime el corazón darse cuenta de que detrás de cada puerta sufre un hombre y no se le ve, gime y no se le escucha, se desespera y nadie le advierte, se revuelve contra su destino y la protesta y el afán de enmienda se ahogan entre cuatro paredes.

El duelo requiere amistad y confianza. Sólo cuando sufrimos nos damos cuenta de lo que vale la fraternidad humana. Si no se puede confiar a otro la opresión de nuestra alma, las horas caen lentas, interminables, eternas, asfixiantes, enloquecedoras sobre un triste remedo de ser viviente, que casi no es ya alma ni cuerpo, sino una obsesión que respira.

Sin duda, el régimen celular es un medio útil de seguridad material. Pero como sistema penal es una arcaica y cruel inutilidad. Nadie sale de la celda más fuerte, ni más puro, ni más noble. Las malas pasiones se apoderan del espíritu, y cuando se las ha dejado germinar libremente años o siquiera meses, dan cosecha de incredulidad y de odio.

Sólo el trabajo es redentor, porque mueve a la esperanza. Sólo la comunicación de un hombre con sus educadores puede iluminar la conciencia. El aislamiento será un castigo excepcional, pero no una construcción social; únicamente puede convenir a la pereza del Estado, que encuentra más llano agotar hombres que regenerarlos.

Talleres, escuelas, libros, predicaciones, cultura... Esas son las herramientas propias de la prisión, que ante todo, ha de ser un laboratorio de psicología. Nadie piensa ya en vengar ni en mortificar, sino en defender a la sociedad de sus agresores y en cambiar la condición moral de éstos. Para conseguirlo es gran absurdo buscar los mantedales de la desesperación en lugar de nutrir los de la fe.

El Cuerpo de Prisiones, constituido en su mayoría por hombres jóvenes y animosos, especializados en la criminología y penetrados de que su función no es de centileñas, sino de sacerdotes, aguarda con anhelo, un cambio en el ideario y en el régimen, para poner en acción sus propósitos

generosos y cultos.

Ayudémosle todos. Y en cuanto nos sea posible, vivamos de cerca el dolor, materia inagotable de la que nunca sabemos bastante. Depuremos nuestro sentimiento con el sentimiento de los demás. Cuando la vida avanza y vemos llegar la hora de la definitiva rendición de cuentas, advertimos acongojados que la misericordia es tesoro que nunca se derrocha bastante. Toda comprensión es poca, toda amplitud de concepción es escasa, toda piedad es insuficiente para hacernos perdonar.

Angel Ossorio.

Cárcel de Madrid, 13-9-24.

De «Renovación Social»

LA VISIÓ

I

La nit avançava, lenta,
dins son aire de tristô;
la lluna ja somnolenta
feia un somris moridô.

Fixa al cel l'ullada ardenta,
mal cenyit d'aspre cordó,
un home amb faç macilenta,
feia, humil, oració

dins l'ombrívola ufanía
del vell bosc on no s'oïa
més remor que la del vent.

Què hi farà tan a deshora,
concirós, plora qui plora,
l'alt asceta penitent?

II

L'humil convent s'aixecava
arran del bosc adormit;
sols un novici veïava,
absort en Déu l'esperit.

I veu que es trasfigurava
l'auster paratge enfosquit:
la claretat que'n brollava
torna clar dia la nit.

I allà al fons, o sort preclarat
Fra Francesc, el volgut Pare,
dins un éxtasi d'amô

que terra i cel corprenia,
reb dels braços de Maria
el divinal infantó.

FRA JAUME ROSSELLO. T. O. R.

De «*Almanach de les Lletres*»

Bolletí de L'HARPA d'INCA

UNA PROMESA

Integrats an el Batalló expedicionari s'en són anats a Algeciras els nostros estimats orfeonistes En Martí Coll, En Jaume Corró i En Bartomeu Llabrés, i el benemèrit protector nostros, Mossèn Antoni Genestra, a més dels senyors Fuster i Riutort, que ja hi teníem en aquella terra ingrata d'Àfrica.

Pèrdua tan sensible ha inspirat el Director, don Jaume Albertí, proposar a la Junta Directiva fer la promesa d'anar a cantar una salve o tedeum a Santa Maria la Major a la retornada dels soldats a Mallorca. Així ho va acordar la Junta, dilluns passat, en promesa solemne, que va ratificar el dia següent la massa dels orfeonistes.

Que Deu nostros Senyor i la Verge Santa, escolti nostros vots, no solament perque tornin aviat els nostros, sinó també tots els qui lluiten allà en nom d'Espanya.

MERCÉS

L'intelligent compositor don Josep Voltas i Viñas, Director de l'Orfeó infantil de Mossèn Jacint Verdaguer, ens ha enviat, de Barcelona, tres hermoses composicions per ell compostes, titulades *La Mort del Rossinyol* i *Cubriume de Flors*, chors a veus per a nines soles i *Aplec de les Doncelles*, sardana a veus pera homes.

Es un donatiu preciós que estimam molt per esser vengut d'una persona inconeguda i que des d'ara ja és un estimat amic nostros a qui restam agraïts.

† NOSTROS AMICS DIFUNTS

En el convent de religioses Franciscanes morí, dimecres passat, Sor Maria de la Concepció Morro, germana del venerable sacerdot de Caimari, Mossèn Pau.

La religiosa morta, que era una santa dòna, tenia l'edat de 71 any, i més de 50 de professió religiosa i havia ressidit dues collades de sa vida a Inca. Ara feia 14 anys que estava entre nosaltres dedicada, fins que li permeté la salut, a l'ensenyança de les nines petites, per qui tenia un cor de mare.

Donam el pesabé a la reverenda Comunitat de religioses, a la família de la finada i son germà sacerdot, antic suscriptor nostros, a quins desitjant el consol de la resignació cristiana, mentres pregam per l'ànima de la religiosa que nos ha deixat, per si acàs necessita de sufragis.—R. I. P.

Cronica d'Inca

Intencionadament, en la crònica anterior, no descriguerem l'efecte moral que nos causà la despedida dels expedicionaris, degut al seu estat psicològic, davant ses famílies que en la seva presència i plors apocava l'esperit de nostros soldats.

Aquestes escenes populars de dolor se haurien d'evitar. Venturosament, si així se pot dir, en sa embarcació ja estaven més animats i es donaren visques patriòtics que foren contestats pels herois expedicionaris.

Per no haver-ho dit dissapte passat hem de fer constar que se regalà pels soldats del Batalló expedicionari lo següent:

La casa Enseñat 750 capses de xegarrs, don Antoni Prat, 200 pessetes, don Gabriel Guasp pels soldats de Pollensa 250, el Compte de Peralada 100.

Dia 21.—Se cala foc en el darrer pis de la casa de madò Margalida Fiol, situada a la plaça Major, a on hi té un establiment de queviures.

Ben aviat el foc va esser gros i prengué an el pis del veinat de la casa que hi té la palmaria la viuda de Domenech. L'incendi seguint sa marxa destructora passà el pis de devall i ben aviat tot hauria fet ui si oportunament no hi acudeixen els veïns apagar-lo, obrint, en primera provisió, unas boques a la teulada perque axalàs la focatera. Hi va fer un bon servici l'auto aigué de l'Empresari de la rega dels carrers.

En l'apagament del foc tiraven al carrer ses coses cremades, mobles, robes, lates de saim, un munt de metles i altres obgec-tes.

Se calcula que s'ha cremat pel valor de algunes mils pessetes.

Dia 22.—El capvespre se reben a Inca uns xexanta telegrames dels soldats, fent sabre a llurs famílies que han arribat a Algeciras i que han tengut un felis viatge i que se creu per allà que dins algunes setmanes tornaràn. Deu ho faci.

Dia 24.—En el teatre d'Inca se fa un festival organitzat per la Empresa a benefici dels soldats del Batalló expedicionari. Hi prenen part tres cansonatistes, el tri del Teatre compost pels senyors Vicens, Vich i Albaladejo, *L'Harpa d'Inca*, un senyor que té la habilitat de imitar una partida d'animals, que se anomena *The Great Kleber* i no és més que un mallorquí ambrel inquera. Finalment la banda del regiment donà un concert baix la batuta de don Josep Balaguer.

Al tocar la marxa real el públic s'aixecà dret per escoltarla així en més veneració i dins un esclat de mambelletes.

L'entrada fonc numerosa.

—Abans de la partida del Batalló d'Inca a Algeciras alguns elements de la societat La Constància preparaven una *verberna*, en mallorquí *revetla*, a on se havien de fer balls i ara l'han suprimida en respecte el acte de dolor que Inca presencià.

Ben fet. No es deu ballar, i més si aquests balls són moderns, damunt les llà-

grimes de les mares i les penalitats dels soldats. Les funcions per beneficència se deven fer en programes de cultura i art honest, segons ha prescrit als catòlics el Bisbe de Barcelona, que és el sentir cristià de la Església.

—Preus que retgiren al mercat de dijous:

Bessó.	. . . . .	172'50	ptas.	quintá
Blat.	. . . . .	27	»	cortera
Xexa.	. . . . .	27'50	»	»
Faves cuitoras	. . . . .	36	»	»
id. de bestia	. . . . .	29	»	»
Ordi	. . . . .	18'00	»	»
Civada	. . . . .	17	»	»

Variés

Catedratic de la Llengua Catalana.

Llegim que'l M. I. Sr. D Antoni Maria Alcover és estat nomenat catedràtic de la Llengua Catalana per la Mancomunitat de Catalunya. El felicitem.

Serà el Cinc d'Octubre

L'Empresari de la cursa que se havia de donar dia 28 d'aquest mes a la plaça de braus d'Inca, ens participa que dita cursa s'ha trasportada pel dia cinc d'Octubre.

Al mateix temps fa sabrer al públic que en la liquidació dels comptes heu interven- dràn les autoritats perque puguen veure de prop que tots els beneficis de la cursa seràn destinats als soldats expedicionaris.

EL SANT EVANGELI

de Nostre Senyor Jesucrist i els Fets dels Apòstols

Un volum de 582 planes, en octau i cobertes de cartó,

UNA PESSETA

Pròlec del difunt Sr. Bisbe de Vich, doctor Torras i Bages.—Notes explicatives.

IMPRENTA DE CA-NOSTRA.

Tip. Duràn.—Inca.